

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 2 1 A 1 0 3 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2012. június 4., hétfő / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon, az értékelőlapokon és az üres lapon!

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsört. A kettő közül csak az egyiket válassza! Összesen 30 pont érhető el. A dolgozat terjedelme 400–600 szó.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

Irányított szövegalkotás	Kevésbé irányított szövegalkotás
☐	☐

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűkkel, olvashatóan írjon! Ha rosszul fogalmazott, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot nulla (0) ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

LAPOZZON!

A) Irányított irodalmi fogalmazás Karátson Gábor Újság, tévé, rádió című novellájának részlete alapján

Lehetett számítani valami megrázkódásra persze, ha nem is éppen erre, mit tudom én, mire. Az újságok napról napra, hétről hétre, évről évre izgatott és zavaros hírekkel voltak tele. Olvastunk helyi háborúkról és merényletekről, hatalmaskodásról, repülőgéptérítésekéről és összeesküvésekről, természeti csapásokról is; láttál a televízióban árvizeket Kínában, Indiában, végignézhatted újra meg újra dél-amerikai forradalmak satöbbi képsorait. [...]

Nekünk ugyan tévénk sokáig nem is volt. Sem nem tellett rá, sem nem kellett; a tévé, mondtam, antipatikus. De egy szép napon a sógorom, a Fanny bátyja, *történész*, azt mondja Fannynak:

– Na, ebből elég, tévé nélkül élni ma már nem lehet.

Ők akkor vettek maguknak újat, nagyobbat, színeset, s a régi kis vacakot nekünk adták. Ezt mi aztán meg is szerettük. Fanny szívesen elnézett tulajdonképp akármit; a vállam vonogattam.

A gyerekek pedig szeretettel megmosolyogták. Erkölcsei kérdésekben nálunknál ők sokkalta szigorúbbak, másban is, nemcsak ebben, az egész tv-zést, úgy, ahogy van, elítélték; kivéve azonban a sporteseményeket. S végül is ott ültek a futballmérkőzéseik meg teniszbajnokságaik előtt órákon át. Egyszer csak engem kiáltottak ki egyedüli tv-ellenesnek. Nem tiltakoztam. Kereken kimondtam azonban, bizonyos filmekre éppen én direkt hogy spórolok.

Így láttam egyedül egy szép nyári estén René Clairtől a *Boszorkányt vettem feleségül* c. filmet. [...] Ám egyébként, mondom, a dolgot leginkább ő pártfogolta, akár ha ment krimisorozat, vagy voltak távoli tájak, vagy meg *interview*-volta egyszer Kalmár a Dalai Lámát, vagy voltak mindig ezek az emlékezések szegény erre vagy arra, az ilyesmiket Fanny mind szereti. Dőljünk oda és nézzük négyen együtt.

És átöleljük egymást s én fejemet vállára hajtom, vagy ő hajtja az én vállamra a fejét [...]

De mondom, ócska egy készülék volt. Eleve lejártak már a gombjai, és aztán még mi is rontottunk rajta itt is, ott is, nem készakarva persze, s hogy *kicsoda*, sohasem derült ki, nem is nagyon nyomoztuk. A végén már csak gyufaszálakkal lehetett elindítani, vagy ilyen vékonyabb ecsetnyelek hegyével. Volt egy trükköm erre, én értettem csak hozzá egyedül. Elműködött még így egy darabig, amíg csak – Fanny nézett éppen egy Humphrey Bogartot – nagy lobbanással el nem tűnt az életünkből. [...]

Maradtak hát megint az újságok s a rádió.

Szemponatok:

- Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot!
- Fogalmazza meg, miért nem volt a családnak tévéje! Mutassa be a tévékészüléket! Vizsgálja meg, hogyan viszonyultak az egyes családtagok a televízióhoz! Fejtse ki, mi a közös a viszonyulásukban!
- Fogalmazza meg, Önhöz melyik családtag álláspontja áll a legközelebb! Fejtse ki véleményét a *tévé nélkül élni ma már nem lehet* állításról!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

B) Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Kálnay Adél Kedves naplóm! című elbeszélésének részlete alapján

Október 28. Itt ülök az ablak előtt, s odakint zuhog az eső. Annyira szomorú az idő, amennyire én az vagyok. Meg tudnék halni ebben a pillanatban. Pedig a mai nap jól is indult. Magyarórán végre megdicsért a tanár úr, és láttam rajta, hogy másként is néz rám, mint eddig, olyan elismerően, bár ebben is érződött valami bántó, mert látszik rajta, hogy egyáltalán nem nézett ki belőlem semmit, s most nem győz csodálkozni a tévedésén. Egy időmértékes verset írtam, na nemcsak én, még Klári is, de látszott, hogy az enyém tetszett neki jobban, még fel is olvasta, és mindenkinek tetszett, tényleg olyan jól olvasta fel, még nekem is sokkal jobban tetszett, mint amikor írtam. Klári is odajött utána és gratulált.[...]

Nórával utána sokáig beszélgettünk a sarkon. Mostanában egyre többet beszélgetünk. Azt hiszem, ő is szívesen van velem, pedig nekik egészen más társaságuk van, de ha a társaságbeli barátnői odajönnek, akkor sem ráz le, nem mutatja, hogy terhére lennének. Más kérdés, hogy én igen kínosan érzem ilyenkor magam, s el is kell jönnöm, mert amiről és ahogy ők beszélgetnek, ahhoz már semmi közöm. Ez történt ma is, és annyira rossz érzés volt. [...] Hamar ott hagytam őket, s mentem lefelé keresztanyuhoz, az eső is eleredt, s akkor hirtelen olyan elhagyatottnak és szerencsétlennek éreztem magam, hogy ki sem tudom mondani. Bementem a kiscukiba, vettem két krémest, de nem ízlett, aztán keresztanyuéknál jól kibőgtem magam, ő meg szegény kérdezgette, mi a bajom, de nem tudtam megmondani.

Képzeld, van egy negyedikes fiú, olyan szép szeme van, kicsit mindig sápadt az arca, annyira más, mint a többi. Mikor megtudtam, hogy ő tulajdonképpen lengyel, nem is csodálkoztam. [...] Már éppen el akartam mesélni Nórának, mennyire szépnek látom ezt a fiút, mikor elkezdte, hogy vasárnap megismert valakit, aki hatással volt rá. Rögtön tudtam, hogy róla beszél, s azt is tudtam, hogy már soha nem fogom elmondani, mit érzek ez iránt a fiú iránt, és még csak nem is gondolok rá. Megint összedől egy tornyom, mielőtt felépítettem volna, de jobb is így, ha szerelmes vagyok, az úgyis mindig olyan szörnyű, se éjjelem, se nappalom, nem tudok enni, de még gondolkozni sem. Ennyit mára, kedves Naplóm!

Szemponatok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot! Vizsgálja meg a szereplő három fontosabb élményét, és fejtse ki, hogyan érez egyes esetekben! Fogalmazza meg, Ön milyennek látja a szereplőt! Fejtse ki, Ön szerint mi a legszebb, illetve a legnehezebb a kamaszkorban!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

ÜRES OLDAL